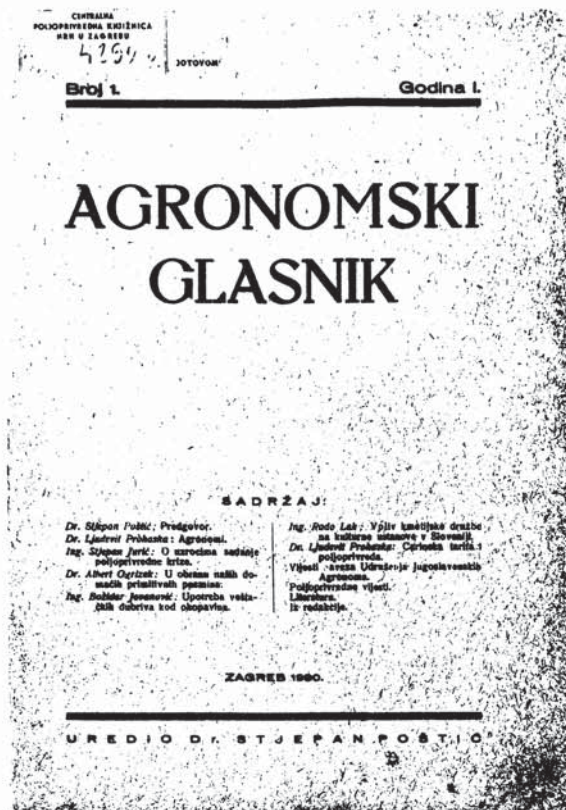

od 6 članova pozvao "što manje članova i samo one iz Zagreba." Izabran je privremeni odbor bez vlastima nepoželjnih članova. Magašić Mavro, Hercigonja Marko, Gumhalter Željko, Roje Martin, Žižić Davor, Frigin Josip, Vuković Ivo, Cinoti Ante, Pešut Katica i Valentin Višak bili su višak.

Sazvana je I. redovita glavna skupština Društva hrvatskih agronoma za 16. III 1941. a osnivačka skupština Saveza agronomskih društava-udruženja je odložena za 30. marta 1941. Pozivi su objavljeni u posljednjem pred rat izašlom broju 3. za 1941. godinu Agronomskog glasnika, ali skupštine nisu održane i privremene uprave su prestale radom.

4. AGRONOMSKI GLASNIK (ZAGREB 1/1930 — BEOGRAD 3/1941)

Prvi broj Agronomskog glasnika se pojavljuje u veljači 1930. u Zagrebu kao službeno glasilo Saveza Udruženja Jugoslavenskih agronoma tj. Udruženja Jugoslavenskih agronoma u Beogradu, Udruženja Agronoma u Zagrebu i Sekcije Ljubljana Agronomskog Udruženja u Zagrebu. Urednik je Dr. Stjepan Poštić. Vlasnik i odgovorni urednik prof. Ivan Ritig U redakcionom odboru su i: Dr. Gračanin Mihovil, Dr. Ogrizek Albert, Ing. Jurić Stjepan, Dr. Prohaska Ljudevit, Dr. Tavčar Aloiz i Ing. Teržan Josip.

Sl. 5. Prvi broj Agronomskog glasnika službenog glasila Saveza Udruženja Jugoslavenskih Agronoma objavljenog u Zagrebu 1930. godine.

Urednik dr. Poštić je u uvodnoj riječi pisao:

"Ovom sveskom počinje izlaziti "Agronomski glasnik" namjesto dosadašnje "Gospodarske Smotre" kao glasila Udruženja agronoma u Zagrebu i "Agronomskog pregleda" kao glasila Udruženja Jugoslavenskih agronoma u Beogradu. Prema tome je ovaj "Glasnik" nastavak rada započetog i provedenog putem spomenutih glasila.

Pokraj toga ovaj glasnik imat će u sebi i nešto novoga, što se razlikuje od dosadašnjih spomenutih glasila, ne samo po nazivu, nego i po sadržaju. Po sadržaju u tome, što treba da jasnije izražava novu situaciju, nove prilike i nove potrebe.

Stručna poljoprivredna literatura od veoma je velikog značaja. Ona vrši raznolike funkcije i odgovara različitim zadacima. Naša stručna poljoprivredna literatura u prvom redu i najvećoj mjeri obraća se našem poljoprivredniku sa propagandom i poukom. To čini sa brojnim našim propagandističkim listovima, koji već decenije vrše uspješno ovaj zadatak i u velikoj ukupnoj nakladi raširuju se u narod. Nivo i ovih listova je raznolik. Već prema čitačima, kojima je list namijenjen. U glavnom cilj im je pouka i propaganda. Pokraj ovih listova zauzima posebno mjesto "Glasnik Ministarstva Poljoprivrede", koji donosi pretežno originalne naučne članke, recenzije i prikaze stručne literature domaće i inostrane.

I "Gospodarska Smotra" i "Agronomski Pregled" bili su u veoma bliskoj sličnosti sa "Glasnikom Ministarstva Poljoprivrede" po svom dosadašnjem pisanju. Na taj način imali smo zapravo tri lista sličnog smjera i sadržaja, a nedostajao nam je list — pravo glasilo agronomskih stručnjaka, kao što su nedostajale i potpune naučne revije, koje bi donosile strogo strogo stručne publikacije, i reprezentirale našu nauku prema inostranstvu. Izdavanje potonjih naučnih revija bit će zadaća poljoprivrednih fakulteta, a potreba se već sada osjeća.

Izdavanje Agronomskog Glasnika dužnost je agronoma.

Potreba takovog lista počela se je osjećati istom u novije doba, pa zato nije ni čudo, što ga do sada nismo imali. Agronomska struka u našoj je zemlji još razmjerno mlada. Tek je deset godina kako postoje naši poljoprivredni fakulteti, koji su nam dali nekoliko stotina agronomskih stručnjaka. Mnoge ustanove istom se nalaze u stadiju izgađivanja. Naročito je u velikom dijelu države nova ustanova sreskih poljoprivrednih agronoma. Jednako su u stadiju osnutka različiti naučni i eksperimentalni zavodi, ogledne stanice, nastavni zavodi itd.

Što se te različite poljoprivredne ustanove više izgrađuju, to se jače osjeća potreba međusobnog poznavanja saradnika, metoda i kordinacije rada, odnosno povezivanja saradnika u jednu radnu zajednicu. Ta potreba koordinacije i saradnje nije tolika niti u jednoj jedinjoj drugoj struci, jer niti jedna druga struka nije toliko mnogostruka i osebujna kao što je agronomska.

Svako pojedino pitanje poljoprivrede može kod nas da se pojavi kao osebujan naš poljoprivredni problem. Svaka bolest bilja, odlika svake pojedine biline, domaće životinje, ustrojstvo i osebujnost poslovanja svakog pojedinoga seljačkoga gospodarstva i sl. može da imade u sebi nešto osebujno našega. I zato, tko pristupa našoj poljoprivredi, treba istodobno da tu poljoprivredu uči upoznavati diagnozu nedostataka postavljati i pogrješke da nastoji odstranjivati. Rad taj prema tome je istraživalački, pedagoški i propagatorski.

Svaki pojedinac ne može dakako da bude u dovoljnoj mjeri i istraživač i pedagog i propagator. Radi toga se provodi diferencijacija rada. Socijalni agronom je u prvom redu propagator i organizator, eksperimentalni naučni zavodi zajedno sa oglednim stanicama su istraživači osebujnosti naših prilika, metoda i ciljeva rada, da bi poslužili kao temelj i izvor za rad nastavni, propagandistički i stručno administrativni. Nastavni zavodi su

pedagoške ustanove za širenje stečenih općih i naših specijalnih naučnih zasada, bilo induktivno-deduktivnom i sl. metodom nauke među buduće agronomske stručnjake, bilo metodom dogmatskog naučanja na srednjim, nižim, specijalnim školama i tečajevima među buduće agronomske pomoćnike u radu, kao i praktične poljoprivrednike u opće. Potpuni uspjeh sviju tih funkcija moguć je jedino ako se sva tri ova rada provode kordinorano, povezano i na principu diobe i maksimalnog iskorištavanja i materijalnih sredstava i stručnih intelektualnih snaga.

Radi toga je potrebno da svi agronomski stručnjaci sačinjavaju jednu radnu zajednicu. Potreban je korektiv, regulator međusobnih odnosa i veza, osnovan na privatnoj slobodnoj inicijativi, koji donosi međusobno upoznavanje i koordinaciju rada. Taj kolektiv vrši pokraj ostalih ustanova i stručno agronomsko udruženje sa svim svojim manifestacijama: sastancima, anketama, skupštinama, kongresima i glasilom.

Za razliku od brojnih ostalih struka — ovakovo stručno glasilo udruženja istodobno je u punoj mjeri i staleško, jer je nemoguće precizno razdvojiti stručno-poljoprivredna od agronomsko-staleških pitanja. Tako na pr. problem organizacije agronomskog rada u narodu istodobno je stručni kao staleški problem. Problem civilne agronomske prakse istodobno je stručni kao i staleški problem itd.

Samo je pitanje, koji moment u danom slučaju više prevladuje, i sa koje točke gledišta se promatra stanoviti problem.

Ne samo što je svaki stručni ujedno i staleški problem, nego za razliku od ostalih brojnih staleža, interes agronomske struke redovno je u razmjeru i direktnom odnosu prema interesu staleža. Tako na pr. materijalno osiguranje agronoma (naročito obzirom na potpunu socijalizaciju — besplatnost agronomske struke), preduvjet je za uspješan rad, a time i unapređenje poljoprivrede. Interes struke je u najviše slučajeva identičan sa interesom staleža. Prema tome i Glasnik agronomskih udruženja odnosno Saveza razlikuje se od ostalih poljoprivrednih listova i revija, jer imade posve izrazit zadatak.

On treba da vodi računa o svim aktuelnim poljoprivrednim problemima sa gledišta agronomskog stručnjaka, koji taj problem treba da upozna i savlada. Tu dolazi u obzir: bit problema, metoda upoznavanja i rješavanja njegova, jednako dolazi tu u obzir značaj problema za opću poljoprivredu, specijalan poljoprivredni rejon, i za agronomski stalež. Prema tomu svaki problem treba da bude osvjetljen i sa gledišta opće poljoprivrednog i sa gledišta staleško-agronomskog.

List dakle treba da bude opće-poljoprivredni i agronomsko-staleški, veza agronomskih stručnjaka, aktivator umnih snaga za interese unapređenja poljoprivrede, propagator novih spoznaja i metoda rada, regulator kolegijalnih odnosa, koordinator svih koji rade na unapređivanju seljačkoga gospodarstva, organ i zaštitnik agronomskih stručnjaka i zato traži od agronoma saradnju, od poljoprivrednika uvaženje i od uprave državne moralnu i materijalnu pomoć".

Sl. 6. Prof. dr. Stjepan Pošić (Petrijevcu, 6. IV. 1899 — Petrijevcu, 1963) prvi urednik **Agronomskog glasnika** brojeva 1/1930/4/1932. Prvi predsjednik Udruženja studenata agronoma osnovnog 1919. i prvi tajnik Udruženja Agronoma u Zagrebu. (Petrijevcu, 6. IV. 1889 — Petrijevcu 19). Diplomirao 1922. i doktorirao 1927. u Zagrebu. Od 1923. asistent, od 1929. docent i od 1930. do umirovljenja 1952. izvanredni profesor Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Zagrebu. Predavao organizaciju poljoprivredne proizvodnje, poljoprivredno računovodstvo i zadrugarstvo. Od 1930—1940. poslovodni predsjednik Središnjeg saveza hrvatskih seljačkih zadruga i 9 godina predsjednik Saveza stočarskih selekcijskih zadruga. Objavio radove o poreskoj reformi, carinama, katastru i rentabilitetu proizvodnje pojedinih kultura. Izdavao i uređivao poljoprivrednu knjižnicu Napredak sela. Urednik Godišnjaka sveučilišta.

Na I kongresu jugoslavenskih agronoma održanom 23. i 24. aprila 1931. u Zagrebu osnovano je Udruženje Jugoslavenskih Agronoma (SUJA je postala UJA) sa sjedištem u Beogradu i 10 Sekcija na područjima 9 banovina i području uprave grada Beograda. Od broja 8. i 9. za 1931. Agronomski glasnik je službeno glasilo Udruženja Jugoslavenskih Agronoma u Beogradu, a od broja 5. za 1932. godinu i izlazi u Beogradu. Od broja 1 za 1934. godinu urednik je dr. Čosić Dragomir, a u redakcionom odboru su dr. Vukasović Pavle, dr. Prohaska Ljudevit, ing. Đorđević Vojislav i ing. Krištof Milan. U tom broju uredništvo piše:

"Mada je ovaj list glasilo jednog profesionalnog udruženja, pa prema tome prvenstveno za zadatak da bude veza između članova toga Udruženja i da se bavi pitanjima profesionalnog karaktera, mi ipak ostajemo u uverenju, da na tome ne sme da se zadrži. Naša struka je tako tesno vezana za poljoprivredu za njen razvoj i napredak, kao i za svaki njen zastoj, da smo prinuđeni da pretresamo stupce svoga lista sva pitanja ovoga širokoga područja."

Sl. 7. Prof. dr. Mladen Josifović (Suvi Do, Žagubica, 1. III. 1897 — Beograd, 23. VI. 1981) prvi urednik u Beogradu **prenijetog Agronomskog glasnika** 5/1932—6/1933. Predsjednik Srpskog agronomskog društva. Diplomirao u Toulouse. Od 1924. predaje u Beogradu poljoprivredu i šumarsku fitopatologiju, voćarstvo i vinogradarstvo s preradom voća i grožđa, a kraće i botaniku. Direktor je Instituta za zaštitu bilja u Beogradu (1956—64). Objavio udžbenike i brojne radove iz fitopatologije a posebno o bolestima šljive, vinove loze i hrasta, superparazitizmu i biološkoj borbi protiv biljnih parazita. Akademik SANU. Bio je glavni redaktor Poljoprivredne enciklopedije JLZ, urednik Flore SR Srbije i časopisa Zaštita bilja. (v. Polj. enc. LZJ sv. 3)

U broju 1. za 1935. uredništvo u kojemu su ing. Jovo Popović, ing. Aleksandar Ilić, dr. Branko Horvat, ing. Josip Teržan i ing. Dragiša Nikolić objavljuje namjeru "da povećamo obim lista, da mu damo što raznovrsniju sadržinu, da počnemo honorisati saradnju, da pokušamo da proširimo kruh njegovih čitalaca i van redova agronoma"

Od broja 6. za 1935. uredništvo čine: dr. Dragomir Ćosić, ing. Popović Jovo, ing. Milan Janković, dr. Karlo Šoštarić-Pisačić, ing. Josip Teržan, ing. Borivoje Atanacković i ing. Dragiša Nikolić, a od broja 11. za 1936. je urednik ing. Borivoje Atanacković. Od broja 7—8. za 1936. urednik je inž. Dragiša Nikolić glavni sekretar UJA, jer dr. Pešić koji je postavljen da zamijeni premještenog ing. Borivoja Atanackovića nije to mogao preuzeti zbog velike zauzetosti na uređivanju publikacija Ministarstva poljoprivrede. U broju 8 i 9 za 1937. godinu urednik i treći podpredsjednik Udruženja inž. Lukman "umoljava sve kolege, da ga u njegovom teškom zadatku pomognu svojim priložima, bilo člancima, raspravama, prikazima iz naše i strane literature, raznim sitnim vestima itd. Agronomski glasnik je neke vrste merilo naše struke i ukoliko će Glasnik biti na većoj visini, utoliko veće uvaženje će imati naš stalež u našoj javnosti" U broju 11. za 1937. godinu je objavljen popis svih 618 članova Udruženja. Od broja 7—8. za 1939. godinu do posljednjeg predratnog broja uredništvo čine samo 4 člana: Dr. Dragomir Ćosić, Dr. Dragiša Nikolić, ing. Jovan Rogulić i urednik ing. Franjo Lukman.

Na skupštini udruženja u Skoplju 26. juna 1939. je istaknuto da Agronomski glasnik izlazi u 1100 primjeraka i da sadržaj treba poboljšati, jer je broj suradnika ostao ograničen. Izražena je zahvalnost uredniku Lukmanu koji ga pune dvije godine potpuno besplatno uređuje.

4. 1. PREGLED IZLAŽENJA AGRONOMSKOG GLASNIKA (1/1930—3/1941)

Urednik	Brojevi	Svezaka	Strana	Radova	Araka
Pošćić Stjepan	1/1930—4/1932.	18	694	78	77
Josifović Mladen	5/1932—6/1933.	4	292	22	32
Ćosić Dragomir	7/1933—10/1935.	21	1154	97	127
Atanacković Bor.	11/1935—6/1936.	8	392	53	43
Nikolić Dragiša	7/1936—7/1937.	12	500	59	55
Lukman Franjo	8/1937—3/1941.	37	1376	188	151
Svega	1/1930—3/1941.	100	4408	497	485